

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájler Lajos.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam, 86 szám.

Előfizetési árak:

Egész évre	—	—	—	12 frt.
Félévre	—	—	—	6 „
Negyedévre	—	—	—	3 „
Egy hóra	—	—	—	1 „

— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap esti 6 óráig.

Szombat, április 15

A nagybecskereki községi iskola államosítása.

Nagybecskerek, április 15.

A népoktatás tekintetében legújabbban az egész országban határozott átalakulás tapasztalható. Vármegyék, városok tárgyának a népoktatásügy érdekében és a köznevelési hatóságok fokozódott erélyvel munkálkodnak az iskolázás javításán. Ez a munkálkodás néhol a külső fejlődésre, az iskolák szaporítására, állami iskolák szervezésére, másutt az iskola beléletének javítására terjed ki.

Az ország összes kulturális központjain és a végvidékek nagyobb helyein felállított állami iskolák a mellett, hogy mint a magyar nemzeti állam támaszai ezen központoknak nagyobb kulturális és államfenntartó súlyt kölcsönöznek, az iskolafenntartás terheim nagyban könnyítenek. Mindamellet azonban biztosítva van a lakosság érdeklődése is az iskolaügy iránt azért, hogy az iskola felszerelése és egyéb áldozatok által a községek le vannak kötve.

Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg ez évben 200 népiskolát államosít, melyekből Torontálvármegyére a legutóbbi tanfelügyelői jelentés szerint 33 jut.

Ezek között van Nagybecskerek város községi iskolája is, melynek államosítására vonatkozólag, a miniszterium megbízásából Steinbach Antal kir. tanfelügyelő Nagybecskerek városával újból felvette a tárgyalások fonalát.

Hogy községi iskolánk államosítása tényre váljék felette kívánatos volna. Nem ugyan épen magyarosítás szempontjából, mert — az intéző tényezők dicséretére legyen mondva — közs. iskolánkban oly magyar szellem uralkodik, a milyen bátran mondhatjuk — a délvidéki városok egyikében sem. De nem is annyira az iskola beléletének javítására nézve tartjuk szükségesnek az államosítást, — ámbár az ott is csak előnyösen javíthatna — hanem

feltétlen szükségesnek tartjuk anyagi szempontokból.

Hogy a községi népiskola városunk közönségének már évek óta mily kiváló gondozása tárgyát képezte, azt felesleges hosszasan bizonyítanunk. Elégé tanusodik erről majd 30 évi fennállása óta történt rohamos fejlődése. De ép ezen rohamos fejlődés folytán bizony számíthatunk arra, hogy a jelenlegi áldozatok idővel tetemesen növekedni fognak. Hogy pedig városunk közönségének az iskolaügy iránt tanusított nemes áldozatkészsége megcsappanjon, fel nem tehető. Ámde ezen áldozatok fedezése már most is nagy nehézségekkel jár. A város rendes közigazgatási, közgazdasági kiadásai és különböző intézményei évről-évre nagyobb összegeket igényelnek és minthogy ezek államilag nem fedezhetők, az e téren felmerült szükséglet a községi adókat már is ijesztő módon felemelte, úgy hogy eziránt közönyösek nem maradhatunk. A közigazgatás minden terén feltétlen takarékoság ajánlatos és csak éppen a legszükségesebb és a város által át nem ruházható szükségletek fedezendők.

Egybehasonlítva az iskola költségvetését az államosítás mindkét részről kiszabott feltételeivel a város évi megtakarítása jelenleg ugyan nem volna nagy. De tekintve, hogy ezen összeg évek után tetemesen felszaporodik, kívánatos, hogy a város közönsége megragadja azon kínálkozó alkalmat, hogy az államosítás által könnyítsen évi kiadásain és megszabadítsa adózó polgárait az oly terhektől, melyeknek elviselése már a közel jövőben is nehezkre esnek. Az ügy fontossága tehát megérdemli, hogy a város lemondjon a sokat hangoztatott „autonom jogokról“, mert a főcél, ifju nemzedékünk hazafias szellemben való céltudatos nevelése ugyanis el lesz érve, a mire nézve az állami iskolák működése elég garanciát nyújt.

Ebben az ügyben Steinbach Antal tanfelügyelő a következő átiratot intézte

legutóbb dr. Grandjean polgármesterhez:

Tekintetes dr. Grandjean József

polgármester urnak

Helyben.

Vallás- és közoktatási m. kir. miniszter ur nagyméltósága mult évi 22.943. sz. a kelt rendeletével meghagyta, hogy a többiek között a nagybecskereki községi iskolák államosítása céljából is a tárgyalásokat indítsam meg, illetve az ez ügyben már megkezdett tárgyalásokat oly irányban folytassam, hogy Nagybecskerek városa a már megajánlott hozzájárulásokon kívül az iskolák mindenkor elhelyezését és az iskolaépület jókarban tartását, fűtését, világítását is biztosítsa.

Nagybecskerek városával az általa főtartott községi iskola államosítása végett a tárgyalásokat még 1896. év folyamán megindítottam, de miután a város a miniszter által kívánt hozzájárulásokat nem ajánlotta fel, illetve a város olyföltételeket állapított meg, melyek felsőbb helyen elfogadhatók nem voltak, a további tárgyalásokat a miniszter beszüntette.

A most jelzett tárgyalások folyamán a város által megállapított azon feltételek, melyek miatt a tárgyalások eredményre nem vezethettek, ezek voltak:

1. A helybeli hitfelekezeti iskolák megszűnése esetében ezen iskolák helyett azonnal megfélelő új állami iskolák szervezése.
2. Az iskolai épületek jókarban tartásának az állam terhére leendő biztosítása.
3. Az 5%-os iskolai adónak a város által leendő beszedése, illetve ezen adónak mint változatlan tételnek a felajánlott 9743 frtnyi összegbe leendő beszámítása.

Egyéb és pedig úgy a miniszter által, valamint a város által kikötött s Nagy-Becskek városa képviselőtestületének 1896-ik évi május 23-án 63/7772—8302/96. sz. alatt hozott határozatában is körülírt feltételek mindkét fél által elfogadtatván, azokra újból kiterjeszkedni nem kívánok, az előbb jelzett pontokra azonban szükségesnek tartom az alábbi észrevételeket megtenni.

A „TORONTÁL“ tárcája.**Tavaszi rügyfakadás.**

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Tavaszi sejtelemmel volt tele a levegő, virágzó almafák firtjeivel játszott a csacska szellő mámoros ibolya illatot hozva a szárnyán, a mely belopta magát a szívekbe és új reménynyel, ábrándokkal telített meg mindeneket.

A feltámadt természet a maga nyüzsgő, forrongó mivoltában tárult a napsugárra szomjas emberiség elé s a milliónyi sugárkéve aranyosárgára festette a világot.

Sárga volt minden, szinte bántó sárga. A falak, az utcák, a házak, még a levegő is. Vakított a fény és bolondos gondolatokkal töltötte meg az agyakat. A föld, a mely most született újjá, lassu párolgásba kezdett s úgy tünt fel, mintha füstölögne, kidobva magából a terhes, nehéz gondolatokat.

A kis kertben csak ketten voltak, a fiu, meg a lány. Dénes Loránt odatámaszkodott a lugas ajtajához és bámult a szemképrázató sárgaságba, hogy szinte könnyes lett a szeme tőle. Vagy talán nem is a napsugár okozta a könnyeket! Körülöttük zsongott minden az életől, madárcsicsergés töltötte meg a levegőt, szerelmes, bugó madárszó, a mely epekedve, lágyan hangzott, de a fiu észre sem vette s csak nézett bele a nagy semmisségbe, a mig belefáradt.

Akkor végig simította a homlokát, mint a ki csak most eszmél fel egy nagy nehéz álomból s odafordult a lányhoz, aki mosolyogva nézett fel rá.

Nem lehetett abból a két szemből semmit sem kiolvasni. Hányszor mélyedt már bele Loránt s hányszor kellett csalódva bevallania ön maga előtt, hogy még mindig nem ismeri! A két barna ragyogó szemgolyó úgy fényelt, hogy elhomályosított mindent maga körül; egyesült benne a gyermeki naivság felcsillanó fénye a századvégi nagylányos tudással s csak zavart okozott a fiu agyában, aki sokszor szeretett volna sirni kétségbeesésében, hogy nem képes hüen olvasni ezekből a szemekből.

Most is nézte, nézte a lány szemét s küzdött magával, mint a ki nagyot akar mondani s mégis fél a saját szava súlyától. A lány pedig csak mosolygott s ragyogott a szeme akkor is, mikor egy pajkos szellő arcába szórta az almafa virágjait.

A fiu végre eltökélte magát s valami dacos határozottsággal ragyogott az arcán, a mikor megszólalt el-csukló fájdalmas beszéddel. Látszott rajta, hogy szíve minden fájdalmát önti most ki a panaszos, szinte önkívületi beszédben.

— Lásza Hella, ugy szólok, a mint érzek s megmondom magának a bajomat, mert maga akarja. Küzködtem sokáig, hogy eleget tegyek a kívánságának, vagy nem, de lehetetlen tovább tartogatnom. Nyomja a szívemet, a lelkemet s emészt napról-napra. Nincs kedvem az élethez, pedig fiatal vagyok s mig mások ezernyi reménnyel, vágyódással tekintenek a jövőbe, én már tul vagyok az ilyesmiken; az én világom

egy nagy alaktalan szürkeség, csupa bizonytalansággal, fájdalommal. Pedig voltam én is valamikor rajongó gyerek, akinek feldobogott a szíve tavaszi rügyfakadásra, madárdalolásra . . . voltam, régen. Az a kor úgy tűnik ma élelem, mintha csak átálmodtam volna, röpke boldog álomként. S elszomorkodom, ha rá gondolok, mert eszembe jut a temetés, a mikor szívem dobogása volt a lélekharang s hulló könnyem siratta a halottat — a boldogságot.

Aki korán kerül az életbe, annak megtörik a lelki szárnya, az elveszti bizalmát az emberekben s nem tud hinni, bármint akarna is. Ne mosolyogjon, ne rázza a fejét, én tudom, hogy így van; maga csak az élet kellemes részét ismeri s nem tudja, mit jelent egy háborgó szív, megzavart lelki nyugalom, nem tudja milyen az ember kedélyvilága, a mikor sirni szeretne s mosolyognia kell, hogy ne olvassa le arcáról más is a keserűséget, fásultságot.

De ki is törődne egy poéta lelki világával! Mért olyan bolond, hogy készpénznek fogad mindent? Tudom én nagyon jól, hogy boldogabb lennék, ha könnyelműen fognám fel az életet s épp úgy venném én is a szerelmet, érzelmeket, mint azok, a kik csak beszélnek, de nem érznek s a kik határtalanul nagyobbak a maguk szemében, mint az én fajtám. Ez kell maguknak, de nem szerelmes trubadur; a lantos poéták korszaka lejárt, ma azt mondják rá, hogy futóbolond. S talán igazuk is van, mert aki nem tud alkalmazkodni a környezetéhez s légies dolgokkal táplálkozva megveti a valóságot, a mely pedig épp úgy készen áll a számára, mint másnak, — az ilyen nem érdemel mást, csak szánalmat.

1. A helybeli hitfelekezeti iskolák megszüntetésére vallás- és közoktatási m. kir. miniszter az 1896. évi aug. 21. évi 37346. sz. a. kelt s tek. Polgármester uralmában ugyanazon évi szept. 13. án 4629. sz. a. kelt átiratom kapcsán hiteles másolatban közölt magas rendeletben már kijelenteni méltóztatott, hogy a város által e tekintetben kikötött feltételt nem fogadhatja el, mert ezen feltétel elfogadása a jelenlegi felekezeti iskolák, esetleg egy időben leendő megszüntetésével egyszerre igen súlyos teherrel nehezednék az állam kincstárra. Ez ügyben tehát a mennyiben a város ezen kérdést már most óhajtaná tisztázni, egy oly javaslat volna készítenendő, mely tárgyalási alappal elfogadható lesz s így a községi iskola államosítására nézve a szó alatti ügy akadályul szolgálani nem fog.

2. Ami pedig az iskola jókarbantartását, fűtését és világítását illeti ez nem új teher, mely az államosítás következménye lesz, hanem ezt a város jelenben is, valamint a községi iskola fűtése esetén jövőben is köteles hordozni s így ennek felajánlása egy ily nagyobb fontosságú s város kulturális érdekeire nézve oly messzekiható s egyben a városra nézve anyagi előnyöket is biztosító ügynél számításba nem jöhet.

3. Az 5%-os iskolai adóra nézve pedig a miniszter csupán azt kívánta, hogy ezen 5%-os iskolai adó, mely a felajánlott készpénzbeli hozzájárulásban amugyis bennfoglaltatik az állami kincstár javára az állami egyenesadók arányában mint változó tétel tartassék fenn, vagyis a mennyivel időközben az állami egyenesadó növekedik az ezen többlet után járó 5% adó összegével a készpénzbeli hozzájárulás szintén emeltessek.

Ez azonban szintén oly csekély összeg lehet, ami a város háztartási költségvetésén mit sem változtathat. Ugyanezt mondhatni a 12 frtos tanítói nyugdíj-intézetéről is, ami ezidőszert is a város gondoskodásának tárgyát képezi.

Egyben megemlíteni kívánom, hogy a mennyiben a város a tan- és felvételi-díjak helyett bizonyos évi általányt biztosítana, a szervezendő állami elemi iskolában az oktatás ingyenes lenne.

Végül megjegyzem, hogy miután a miniszter egy 1896-ban kelt rendeletében azt is kilátásba helyezte, hogy a városban még ez időszert szükségessé tanítói állások szervezését hajlandó tárcája terhére évenként legföljebb 3-3 tanítói állás létesítésével elvállalni, az ezen új osztályoknak a szükséghez képest leendő felállítására esetén a megfelelő tantermekről akár bérlet, akár más uton a város lesz köteles gondoskodni.

Lefestettem magamat; én is ebből a fajtaból vagyok s nem is leszek soha más s nem is szünök meg magát soha szeretni, bár tudom, érzem, hogy szerelemmel, azzal a mindenható szerelemmel, a milyenről csak ez a trubadur nép tud, nem fog soha szeretni.

A maga természete egyébként sem olyan, hogy képes legyen erre. Megengedem, hogy néha bele akarja önmagát ugrasztani egy-egy hangulatba s akkor néhány napig, esetleg hétig, azt hiszi, hogy szerelmes. Lássá, ez a kór a legveszedelmesebb, mert mindig megboszulja magát keserves bosszúval, a mely fáj, sokszor öl. Ne legyen olyan nagyon komoly, mondtam ugyebár, hogy ne kérdezzen, mert fájni fog a felelet. Hiszen a szívem vérzik nekem is, de tisztába akartam jönni azzal a bizonytalansággal, különben beleőrültem volna. Komoly érzelmekre nincs minden szív berendezve s maga talán nem is tud az olyan emberekről, a kik csak egyszer szeretnek. Ott nincs helye a hangulatnak, de annál erősebb a mindeneket áthidaló komoly érzélem, a mely a szenvedélyig fejlődhetik.

Hányszor álmodozom én csöndes, nyugalmas boldogságról! Csöndes vagyok olyankor magam is, elcsitulnak bennem a szenvedélyek, nem háborgat semmi. Csillagos éjszakákon elnézem órák hosszág az égboltozatot, a mig könyvek gyűlnek a szemembe s megsiratom csöndes, fájó rezignációval az én elvesztett, eltemetett boldogságomat. Azt is nyugodtan teszem, csak a szívem fáj kimondhatatlanul. A csillagokba is a maga két szemét keresem s mikor rá találtam a legnagyobbakra, felküldöm hozzájuk a lelkeket, hogy vigasztalják meg csöndes fájalmában.

Ezek előrebocsátása után van szerencsém Polgármester urat hivatalos tisztelettel felkérni, hogy ezen nagy fontosságú ügyet a városnak legközelebb összehívandó képviselőtestületi ülésén tárgyalatni s a hozandó határozatot hiteles másolatban hozzám mielőbb megküldeni szíveskedjék. Valamint felkérem arra is, hogy a Nagybecskerek városában levő összes mindennapi tankötelesek számának nemszerinti pontos kimutatását összeállítani s azt hozzám a még szervezendő tanítói állások számának meghatározása végett szintén áttenni szíveskedjék. E kimutatásban főleg említenendő lesz, hogy a tankötelesek közül hányan járnak és melyik hitfelekezeti iskolába és hányan a községi iskolába. A községi iskolánál az is kimutatandó lesz, hogy az egyes osztályokba tényleg hány tanuló van beírva?

Steinbach Antal,
kir. tanácsos, tanfelügyelő.

A dél-magyarországi nemzeti párt. Mint a „Temesvári Zeitung“ értesül, a dél-magyarországi nemzeti párt legközelebb feloszlik s ezt a napokban összehívandó értekezlet mondja ki.

HIREK.

Tájékoztató.

Május 14. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet tavaszi országos pályaversenye.

Augusztus 20. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet népi-ünnepélye a versenypályán.

Október 1. A nagybecskereki Kerékpár-Egylet őszi országos pályaversenye.

A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 7 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól 8 óráig este urak részére is.

— **Tizenkét áldozár jubileuma.** F. hó 9-én tartotta meg egész csendben az ős csanádi egyházmegyének közszereket és általános tiszteletben megőszült segédpüspöke, Németh József huszonöt éves püspöki jubileumát. E magasztos ünnepélynek méltó folytatása és befejezése lesz június hó 28-án; ugyanis e napon szentelt ő méltósága először, felszentelte a theologiai tanfolyam negyedik osztályának növendékeit, számszerint éppen tizenkettőt s ezek közül tizenegy ma is él, ezek tartanak a mondott napon 25 éves áldozári jubileumot, mint a fentisztelt püspök primiciái, kiket a szelidlelkű főpásztor máris meghívott vendégekkül s kiknek segédkezése mellett fog az napon fényes püspöki misét tartani. Kétségen kívül ritka alkalom s még az ősi Csanád egyházmegyében is páratlanul álló eset, hogy püspök és tizenegy áldozár egyszerre tartanak huszonöt éves jubileumot. Az egész egyházmegyében általános az érdeklődés és figyelem e fényesnek ígérkező

Azután jön egy bolondos szellő s egyszerre szerte üz minden ködképet. Végigfut rajtam s én megint a régi bolond trubadur leszek, aki órákon keresztül vergődik lázban, a miért nem képes bepillantani a lelkébe egy leánynak.

A lelkébe! Csak ez kell nekem, azt akarom tudni, hogy mi megy abban végbe, azt akarom analizálni, hogy mennyi van benne az én egyéniségemből, mennyi az igaz és mennyi az álarc!

Ez az, ami bánt, ez fáj a legjobban. Megvetem azokat az embereket, a kiket elkápráztat a beszéd, a puha meleg kézzszorítás (magától még azt sem kaptam) s azt hiszem bele fogok örülni abba az egyetlen vágyba, a mely olthatatlan szomjúsággal tölt el. Nekem a lelke kell, adjon módot, hogy bepillanthassak!

A lány csak nézte az extázisban beszélő fiút, talán meg sem értette, hogy mit akart. Aztán fölkel, odament hozzá és megsimitotta puha kezével az izzó homlokát.

A fiú pedig, aki az előbb még önkívületben volt, ettől az érintéstől mintha megszélidült volna, odarogyott a lány elé s zokogva csókolta a kezét, mint egy diákygyerek, aki maga sem tudja, mit cselekszik. Aztán letörülte a könyeit és lágyabban már — mint eső után a kiderülő ég — kérlelte a lányt:

— Ne haragudjon rám Hella, lássa olyan szerencsétlen bolond vagyok, aki nem érdemli meg, hogy maga jó szemmel nézzen rá.

magasztos ünnepély iránt. A jubiláló lelkészek a következők: Ambrus József kisoroszi, ifj. Damián Péter dognácskai, Grósz György bégaszentgyörgyi, Halkóczy Márton lupáki, Hemic József temesvári csász. és kir. tábori, Herzóg Ferenc kübekházi, Maderlik Antal gyertyámosi, Makra Imre aracs, Mihályffy Gyula glogoni, Neurohr Károly szécsányi, és Reinlein József sándorházai plébánosok. Mindannyian a Csanád-egyházmegye szolgálatában állnak s magas műveltségük, irodalmi munkásságuk, lelkipásztori buzgalmuk s kifogástalan erkölcsi életük s viseletük által az egyháznak nem csak nagy buzgalmu munkásai, de méltó diszei is. Többen az irodalom terén tettek nagy szolgálatot és szereztek tiszteletreméltó nevet nemcsak önmaguknak, de az egyházmegyének is. Ambrus József majdnem harminc év óta munkás napszámosa a kath. sajtónak, tömegtelen cikket, értekezést írván mindenféle kath. lapban, jeles és népszerű prédikációi évek hosszú sora óta jelennek meg a kath. folyóiratokban, több gazdasági lapnak s a „Torontál“-nak is állandó munkatársa, ezzel is csak a népnek anyagi javát munkálván; Mihályffy Gyula jeles fordító, ki a Szabó Ferenc-féle „Történeti, Nép- és Földrajzi könyvtár“ számára számos tudományos nagy munkát ültetett át hazai nyelvünkre; Makra Imre egész könyvtár számra menő becsesebbnél becsesebb művet fordított és adott ki, melyek közül leghasznosabbak a felsőbb osztályok számára kiadott egyháztörténelmi és vallástani könyvek, melyek hazánk számos tanintézetében adatkul elő; egyéb művei is nagybecsűek, melyeket a kritika állandóan dicsérettel halmoz el. — Többek kertületi titkárok és megyebizottsági tagok; Grósz György már husz év óta megyebizottsági tagja Torontál-egyházmegyének, hol hatalmas ékesszólásával a kath. ügyeknek és érdekeknek mindenkoron oltalmára, védelmére kelt, még pedig nem siker nélkül. Mint örömmel halljuk, a megyéspüspök, cserneki és tarkeői Desseffy Sándor, a papjait oly kiválóan szerető apostoli buzgalmu főpap szerető püspökatyá, mind a tizenegy jubiláló lelkész jól megérdemlett s méltó elismerés- és kitüntetésben fogja részesíteni ama nagy ünnepélyes napon, ezzel is fényes bizonyosságát adván annak, mennyire figyelemmel van papsága iránt, s mint tudja méltányolni és jutalmazni a lelkipásztori érdemet és buzgalmat.

— **A jótékony nő-egylet közgyűlése.** A nagybecskereki jótékony nő-egylet évről-évről közgyűlést folyó hó 23. án d. u. 3 órakor tartja meg, özv. Vécsey Istvánné urnő elnöklése alatt, a kisdudóví helyiségében a következő tárgysorozattal: Evi jelentés az egylet működéséről. A pénztáros jelentése. A számvizsgáló-bizottság jelentése. A felmentés. Az 1899-iki költségvetés. A tisztikar és választmány újjáválasztása. Indítványok.

— **Báró Bohus Istvánné.** †. Mély gyászba borultak a legelőkelőbb aradmegyei ur-i családok: báró Bohus Istvánné, szül. Königssegg Emilia grófné tegnap délelőtt Aradon meghalt.

— **Tanítók előléptetése.** A kultuszminiszteriumban most fejezték be az állami tanítók előléptetésére szükséges rangsorozási munkálatot. Eszerint a megszavazott közoktatásügyi költségvetés alapján fizetésében előlép 249 tanító, azaz az állami tanítók 10 százaléka. Nyugdíj-előnyben részesül 271 tanító, a mennyiben százforintos személyi pótlékát ezentul rendes fizetésükbe fogják beszámítani. A miniszterium az előléptetésnél a következő elvek szerint járt el: 1. Minden tanítónak törzsfizetését százaz számokra kerekítették ki. 2. Minden állami tanító, aki legalább 25 éve tanít, 700 frtos fizetést kapjon. 3. Minden állami tanító, aki már 19 év óta tanító, 600 forintos fizetési fokozatba jusson. 4. Akik 10 év óta tanítók, 500 forintos fizetést kapjanak. 5. E fizetéseken felül minden tanító, ki öt év óta működik, megkapja 50 forintos ötödéves pótlékát. Az első négy pont végrehajtása 22.860 forint költségemlést okoz. Az ötödik pont pedig 76.000 forintnyi kiadást ró az államra.

— **Állami lóvásárlás.** A kormány két év előtt olyan szerződést kötött gróf Harnoncourt Felix écskai nagybirtokossal, hogy minden mezőhegyesi kibérelt állami méntől származó csikóját 700 forintjával megvásárolja. A napokban járt künn Écskán gróf D'Orsay Olivér ezredes, a mezőhegyesi ménes-parancsnok s a gróf méneséből 17 csikót vett meg a mezőhegyesi ménesbe.

— **Brankovics—Zmejanovics.** A mint a „M—g.” értesül, Zmejanovics verseczi püspök tegnap este Budapesten járt és Széll Kálmán miniszterelnökkel is tisztelt. Ugy tudjuk, hogy Zmejanovics most azt az álláspontot foglalja el, hogy ő hajlandó demisszionálni és zárdába vonulni, de azt kívánja, hogy ugyanezt a patriarka is tegye meg. Ő nem vádaskodott, csupán a patriarka ellen mások által hangoztatott vádak ismételték, hogy alkalmat adjon Brankovics patriarkának a maga tisztázására. Ha tehát ő a szerb egyházat kompromittáló botrány megszüntetése végett hajlandó arra az áldozatra, hogy demisszionál, akkor az ő felfogása szerint egészen természetes, hogy a patriarka ebből a kínos ügyből ugyanazt a konzekvenciát vonja le. A botrány végleges megszüntetése csakis akként lehetséges.

— **Moretti.** Csak ezen a néven ismerte mindenki azt a polgári körökben népszerű öreg embert, akit tegnap délután kísérték örök nyugalomra. Moretti bácsi (polgári nevén Fröhlich Mór) mindenütt található volt, ahol kíséret kellett. Kávéházakban épp úgy hasznossá tudta tenni magát, mint a németvárosi összejáró családoknál, ahol az ő közbenjáró szavára csakhamar létrejött a régi békeség. Huszonnyolc évén keresztül élt csöndes békeségben egy keresztény nővel, csak úgy, fűfa alatti eskü révén, mint afféle telivér bohém, de még ennek a nőnek sem árulta el, hogy zsidóember. Az asszony abban a hitben élt, hogy Moretti magafajta keresztény s mikor Moretti haldoklott, utolsó óráiban katolikus papot is hivatott hozzá. Ekkor vallotta be csak Moretti az igazat. Halálakor derült ki az is, hogy miből élt. Eddig azt hitték, hogy a bűvészkedéssel kereste kenyerét. Valamikor jó hírnévnek örvendett, de utóbb már csak a kisebb kocsmákban huzogatta elő szakállal a szivarokat. Két bátyja van ugyanis, jó módú emberek, akik havi 20—20 frttal támogatták, azonfelül gondoskodtak a temetéséről és kifizették az öreg minden adóságát. Ne mondja senki Morettiről, aki mindig szegény, de mindig becsületes bohém volt, hogy becsapott valakit. Nincs is senkinek kellemetlensége, csupán az anyakönyvi hivatal kér bírói kiigazítást, mert az asszony jóhiszeműleg csupa hamis adatot jelentett be Morettiről.

— **Öngyilkos suszterlegény.** Gyurkovics József, egy elzülött suszterlegény tegnap a Nagybecskerekéről Elemérré vezetve ut egy fáján felakasztotta magát. Az éppen Elemérről hazautazó Fülep György városi állatorvos vette észre s gyorsan elvágta a köteleket, de a legényben nem volt már élet.

— **Garázdálkodó tartalékosok.** A nagybecskereki katonaság csendesen viseli magát és nem igen ad alkalmat arra, hogy panasz merüljön fel ellene. Nem úgy ám a tartalékos urak, a kik a berukkolás alatt helyre akarják pótolni mindazt, amit talán elmulasztottak a civil életben. Így tegnap este is éktelen ordítózással járta be a várost Petrovics Kuzman és Krunity Ognysziláv, két tartalékos szakaszvezető, sőt betörték egy aradáci utcai lakás ablakait is. Garázdálkodtak volna még tovább is, de a rendőr-örjárat letartóztatta mindkettőjüket s elkísérte a katonai őrségre.

— **Harminchatezer forintos bírság.** A nagy port fölvert vásárhelyi borhamisítási ügyben a következő tudósítást vettük: Weisz Mihályval, mint a Weisz Márton és fia cég tulajdonosával létrejött az egyezés. Ezen egyezés alapján szolgálták a rendelkezésre álló adatok, melyekből az tűnik ki, hogy a Weisz Mihály által 1894. ápr. 1-től az 1896. ápr. elsejéig ital-fogyasztási adó alól elvonatott 360 hektó és 57 liter bor; elvonatott továbbá 1896. ápr. 1-től f. év. ápr. 1-ig 1065 hektó és 37 liter bor. Ehhez képest az első helyen kitüntetett mennyiség után, mint a melynek tekintetében három éven tul történt a csempészet, Weisz Mihály fizet 2289 frt 62 krt, a második helyen kitüntetett bormennyiség után fizeti az egyszeres 6765 frt 10 krnyi fogyasztási adót és bírságot ezen összesen fizet 36,115 frt 12 krt. Ebből már le is fizetett 20 ezer frtot, a többi 10 év alatt fizeti le, a hátralék iránti zálogjog a város javára a Weisz lakására bekebelezetik.

— **Kézfogó.** Schlesinger Henrik ur Nagybecskerekéről eljegyezte Schlesinger Ignác somy-nagybajomi igazgató-tanító bájos leányát Ilonka kisasszonyt.

— **Nyilvános köszönet.** A nagybecskereki takarékpénztár a „Jótekonny nő-egylet” javára 25 frtot adományozott, miért ezuton hálás köszönetet fejezi ki az elnökség.

— **A halott szeme.** Nagyváradon olyan megdöbbentően borzalmas eset történt, a mely még a blazirt századvégi idegeket is képes felingerelni. Varga Ferenc magánzó elvitt a lakására egy Kiss Lidia nevű fiatal leányt. Előbb jól megvacsoráztak, azután pedig a vidám vacsora végetével, mindketten lefeküdtek. A férfi nemsokára elaludt. Rövid idő múlva azonban arra ébredt föl, hogy a leány erősen költögeti.

— Mit akarsz? — kérde álmosan a férfi. A leány karjával takargatva arcát, egész közel hajolt a férfinhoz s remült hangon sugta a fülébe:

— Az Istenre kérélek! Mondd meg nekem, kinek az arcképe függ ott a falon? . . .

— Miért kérded?

A lány lázas izgalommal faghatta Vargát. — Az ég! felelj, mert megőrjít az az asszony . . . Nézd, hogy mereszti rám a szemét . . .

— Ugyan ne bolondozzál. Elhunyt feleségemnek az arcképe. Három év előtt temettük el szegényt . . .

Aztán a fal felé fordult és ismét elaludt. Rövid idő múlva azonban, a szép Lidi újra felköltötte.

— Nézz a falra! . . . Nézz oda! Mondd neki, hogy irgalmazzon! Nem állom ki tekintetét . . . Megőrülök . . .

S a lány betemette fejét a párnák közé, mintha menekülni akarna a rémlátomás elől. Varga azonban kinevette a leányt félelméért s rövid idő múlva ismét elaludt.

Alig telt el azonban kis idő, a mikor véltörző, rémes sikoltás töltötte be az éj csöndjét . . .

Varga felugrott ágyából . . . A szerencsétlen fiatal leány ott vonaglott a földön, mint egy ketté vágott féreg . . . Haja a földet seperte s szép arca el volt torzulva a vérfagyasztó kintől s a tébolyító borzalomtól . . .

Segítség! Segítség! — s kezeivel védekezett a láthatatlan ellenség ellen.

— A halott kiszállt a rámból! Mindjárt itt lesz mellettem! Már fojtogat!! Csontkeze szorítja a nyakamat! . . .

A férfi hiába akarta megnyugtatni a boldogtalant, nem birt vele.

A leány kézzel-lábbal hadonázva küzdött a legborzalmasabb ellenség, a meghalt asszony ellen. Sikoltozására összeszaladtak a szomszédok s a dühöngő örültet megköltözve szállították el a Varga lakásáról. Hazavitték az édesanyjához.

A halott asszony arcképe pedig tovább is ott maradt a falon s a rámból merőn néz maga elé, mintha misem történt volna . . .

Az orvosok megállapították, hogy Kiss Lidia elméje elborult.

— **A Horgony-Pain Expeller** igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvénynél, csuznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapíthatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórna, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kintő háziszerré jó eredményel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan mint „Richter-féle Horkony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

Irodalom.

A magyar nemzet története.

— április 15.

A história szövétnéke bevilágít az aktuális politika mülhelyébe is. Es habár az élet nem minták után dolgozik, a politikai alakulatokban mégis ismétlődnek folyton bizonyos jelenségek, a melyek azonos okoknak vagy irányzatoknak a következményei s a melyeknek hatása mindig egyformán érvényesül. Ebben az értelemben a történelem valóban magister vitae.

Hát soha aktuálisabban nem lobogott fel a história szövétnéke, mint e pillanatban, a mikor nagy, a nemzet történetébe milyen bele-vágó események küzködnek valamely döntés felé. S ha még ki nem vett a magyar nemzetből a lelkesülés saját történetébe iránt, ha még mindig elveszithetlen kincseknek tekinti a magyar történelem ércleppait, áhitattal kell kezébe fognia azt a hatalmas, tizkötetes munkát, a mely nemrég került ki az Athenaeum r. t.

kiadásából.* Végre kezünkben van tehát egy kimerítő, megbízható magyar történeti mű. Egybehordva hangyaszorgalommal s feldolgozva lelkiismeretes tárgyilagossággal az az ezer meg ezer adat, okmány és levél, a melyben ezer elmult esztendőnek élete lüktet még mindig.

Az a tiz kötet, mely örök időkre szóló dokumentuma lesz a magyar nemzet életének, hivatásának és működésének, korszakonként öleli fel az egyetemes történetet; monografiája mindegyike az egyes markáns korszakoknak. Minden egyes korszaknak megvannak a maga speciális historikusai, a kik tudásuk teljességét fektették le munkájukba s hogy az összhang megőriztessék s az egységes szellem és irány még ennyi különböző szerző munkája közt is kidomborodjék, a fölött nagy gondnal és éber szellemmel örökös Szilágyi Sándor, a nagy mű szerkesztője, kinek Isten megadta a kegyet, hogy e hatalmas mű befejezését megörje és kit egy pár nappal az utolsó kötet megjelenése után elszólított az élők sorából.

S hogy igazságosak legyünk s a munka megteremtői iránt a köteles elismerést nyilvánosan lerőjük, e helyütt kell megemlékeznünk az Athenaeum r.-t.-ról, a mely messze felülemelkedve az egyoldalú üzleti szellemen, anyagi erejét rendelkezésére bocsátotta a nagy mű létesítéséhez s el nem hallgathatjuk annak a férfinak a nevét, a kit az eszme kivételének lehetősége az első pillanattól kezdve megkapott, a ki szárnyat adott az anyagnak és szellemnek s páratlan lelkesedéssel, mely hazaszeretettel örökös a fölött, hogy a mű méltó legyen minden tekintetben annak jelentőségéhez. Emich Gusztáv szerényen meghuzódik egy rövid előszó mögött, mely azonban irodalomtörténeti jelentőséget nyer abban a tömör előadásban, a mely a mű létrejöttének történetét tárja elénk s melynek minden sorából kiérzik a lángoló lelkesedés a tárgy iránt . . .

A X. kötet az, a mely koronája a korszakos műnek. A modern Magyarország történetét olvassuk benne, két hivatott tudós és politikus tollából. Azokat az eseményeket, a melyeknek közvetlen tanui vagyunk, az elfogulatlan bíráló szemével nézni, az objektív historikus tollával megírni, merész és nagy vállalkozás. Márki Sándor és Beksics Gusztáv megmutatták, hogy ha a vállalkozás nagy és felelősségteljes is, de nem mulja felül az emberi képességet. Márki a szabadságharc történetét írja meg valóban impozáns történeti tudással és pártatlansággal, Beksics Gusztáv pedig az abszolutizmus korszakának adván előbb hű képét, belemarkol az aktuális jelenkorba s az alkotmányos élet harminc esztendejét — 1897-ig — tárja elénk. Minden sora elárulja, hogy a pártpublicista teljesen háttérbe szorul s a toll csak a tárgyilagosságnak engedelmesskedik.

Az a rész, a melyet Beksics irt, I. Ferenc József és kora címét viseli. A jelen kornak irva, az eseményekre mindenütt világosító sugarakat vet s nagy gondja van arra, hogy az eseményeket összeköttetésben hozza Magyarország politikai fejlődésének állandóan uralkodó elveivel. Es ezek a sugarak nemcsak megmagyarázzák, de olykor fölülte tanulságossá, sőt a gyakorlati politikára nézve is értékessé teszik az eseményeket. Az ő világos és szabad gondolkodásának hatása alatt szinte megelevenednek a közelmúlt küzdelmei és vívódása s olykor úgy érzi az ember, mintha átkiáltának hozzánk, hogy tévedéseinket korrigálják. Beksics a modern intézményeket alkotó legújabb korszaknak a leg-hivebb tolmácsa, legbuzgóbb harcosa az értelem, a tudás, a meggyőződés erős fegyvereivel. Talán senki Beksicsen kívül nem volt képes oly kristálytisztaságban felfogni az 1848. eszmei tartalmát; és az 1848-ik évben a magyar állami és társadalmi rendben megindított revolúció céljai felől a tisztult felfogásnak arra a magaslatára Beksicsen kívül valóban nagyon kevesen emelkedtek. Es Beksicsnek megadatott ehhez a szó, a toll hatalma, melynek segélyével ép oly fényesen ki is tudja fejezni azt, a mit lelkében felfogott.

Beksics könyve egy előszó után három részre szakad. Az első az önkényuralom kora. A második a provizórium és kiegyezés előzményeinek kora (1860—1866). A harmadik az utolsó harminc év, vagyis az újjászüléttel alkotmányosság kora az 1896. évi nemzeti jubileumig. Az egész könyv a millenniumi események leírásával végződik, nevezetesen pedig ő Felseje 1896. június 8-diki beszédével, mely az újjászüléttel Magyarország politikai sikereinek csúcspontját jelzi.

Ez a kötet is egész halmazát képezi erre a tárgyalt korszakra vonatkozólag a képes ábrázolatoknak és igazi csarnoka a szereplők arcképeinek. Az egész munkát több mint négyszáz igen érdekes műmelléklet és háromezer szövegkép, jeles művészek által előállítva, díszíti.

* Az Athenaeum nagy, tizkötetes kiadása kapható minden hazai könyvkereskedésben. Egy-egy kötet ára nyolc forint.

SPORT.

Az első tavaszi verseny.

Nagybecskerek, április 15.

A „Nagybecskereki kerékpár-egylet“ zombori Rónay Jenő főispán, egyleti diszelnök védnöksége alatt 1899. évi május hó 14-én d. u. 3 órakor Nagybecskereken, saját versenypályáján országos kerékpárversenyt rendez, melyre a társ-egyleteket és a kerékpár-sport barátait tisztelettel meghívja az egylet nevében: Keresztes Aladár, elnök, Radocsay László versenytitkár.

Az egylet versenypályája a vasuti indóházak közvetlen közelében van; hossza 333¹/₃ m., szélessége a céloldalon 7 m., egyebütt pedig 6-5 m., fordulóinak emelkedése 2-11 m.

A pályatest felülete cementréteggel van bevonva.

A versenypályán Buffet.

A sorrend a következő:

1. Május 13-án este és 14-én reggel vendégek érkezése és fogadtatása.

2. Május 13-án este 7-től 8 óráig térzene a Ferenc József-téren, 8 órakor ismerkedési estély a kaszinó kertjében.

3. Május 14-én d. e. 11-től 12 óráig térzene a Ferenc József-téren, 12 órakor a Rózsa szállodában társas-ebéd étlap szerint.

4. Május 14-én délután 2 órakor gyülekezés a Ferenc József-téren, fél 3 órakor kivonulás a versenypályára és 3 órakor a verseny kezdete.

5. Május 14-én este 8 órakor társas-vasora a versenypályán, esetleg a kaszinó vendéglőjében, azután díjkiosztás és táncmulatság.

Verseny sorrend:

1. Megnyitó-verseny. (Országos zárt.) 2000 m., 6 kör. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak közép ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem.

2. Vendégek versenye. (Országos zárt.) 4000 m., 12 kör. Elsőnek tiszteletdíj és nagy ezüst érem, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak közép ezüst érem, Tét 2 korona.

3. Egyleti verseny. (Zárt.) 3000 m., 9 kör., a „Nagybecskereki Kerékpár-Egylet“ tagjai részére. Elsőnek Keresztes Aladár, egyli. elnök által felajánlott tiszteletdíj és nagy ezüst érem, másodiknak közép ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem. Tét 2 korona.

4. Főverseny. (Országos nyílt.) 10.000 m., 30 kör. Elsőnek a „Nagybecskereki Kerékpár-Egylet“ tiszteletdíja és nagy ezüst érem, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak közép ezüst érem. Vezetődíj közép ezüst érem. Tét 3 korona.

5. Nyeretlenek versenye. (Országos zárt.) 3000 m., 9 kör. Részt vehet minden kerékpáros ki még első díjat nem nyert. Elsőnek Novák J. C., egyli. főkapitány által felajánlott tiszteletdíj és nagy ezüst érem, másodiknak közép ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem. Tét 2 korona.

6. Térelőny-verseny. (Orsz. nyílt.) 1000 m., 3 kör. Elsőnek Mersdorf Péter, egyli. kapitány által felajánlott tiszteletdíj és nagy ezüst érem, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak közép ezüst érem. Tét 2 korona.

7. Seniorok versenye. (Orsz. zárt.) 1000 m., 3 kör. Nyitva csak oly kerékpárosok részére, kik 35-ik életévüket betöltötték. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak közép ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem. Tét 2 korona.

8. Vigasz-verseny. 1000 m., 3 kör. Nyitva csak oly kerékpárosoknak, kik az előző futamok egyikén részt vettek, de díjat nem nyertek. Elsőnek közép ezüst érem, másodiknak közép ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem. Nevezések a starton.

A versenypályán minden nap egész délelőtt, délután pedig 5-től 7-ig a versenyzők rendelkezésére áll.

Versenybizottság: Versenybíró: Daniel Ferenc. Indítók: Novák J. C. és Todoreszk Miklós. Célbíró: Filkovic Boldizsár. Pályabírók: Kokits A. F., Partilla Géza, Hiller László, Krutay Károly, Sztójkovits György, Andel Károly. Időmérők: dr. Eibeschtz Miksa, Bauer Henrik és Litavszky Pál. Körjelző: Rása György. Körszámológó: Blazsovátz János. Számrendező: Veréb István. Orvosok: dr. Hadfy Miklós és dr. Steiner Gyula. Pénztárosok: Kerznár Lajos és Dankulov Péter. Versenytitkár: Radocsay László. Versenyintéző: Botka Béla.

Belépő díjak: Páholy 5 frt. Fedett tribün 1 frt. Számozatlan ülőhely 50 kr. Allóhely 20 kr. Passepartout 2 frt. Kerékpáron megjelenő és egyleti jelvényvel ellátott kerékpár-egyleti tagok belépő díjat nem fizetnek s a pályatesten belül foglalhatnak helyet. Pártoló tagok passepartout jegyet 1 frtért kapnak. Jegyek előre vált hatók Kokits A. F. kereskedésében és a verseny napján a versenypályán pénztáránál. Kutyákat a versenypályára hozni szigorúan tilva van.

A „Nagybecskereki Kerékpár-Egylet“ elnöksége.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1899. május hó 1-ig.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.26.

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 8.49, éjjel 10.26.

Uj-Zombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 6.45, délelőtt 10.49, délután 1.58, éjjel 11.23.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.58.

Pancsova felé: reggel 8.07, este 6.20.

Zombolya, Alibunár, Versecz felé: éjjel 3.00, délután 4.58.

Uj-Zombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) éjjel 2.12, reggel 4.37, délelőtt 11.40, este 6.24.

b) a nagybecskereki (nknbt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése április 15-én.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén a kérvények 9-ik sorjegyzékét vette tárgyalás alá, melynek során Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy a földadó magasságát illetőleg nem a kulcsban van a baj, hanem abban a körülményben, hogy ezen adó alapjai helytelenül lettek összeállítva. A bürzeadóit illetőleg érkezett annak az ideje, hogy az értéktársasági ügyletekre adó vetessék. Az ülést ezután hétfőre halasztották.

Diszkivonulás.

Budapest, április 15. A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből telegrafálják, hogy ott ma ment végbe ő Felsége előtt az egész helyőrség diszkivonulása.

A kuriai bíraskodás.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház igazságügyi bizottsága ma délután választja meg a választások érvényessége fölötti bíraskodásról szóló törvényjavaslat előadóját.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, április 15. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Párisból jelentik: A Figaro közli Grenier ördögsgiget kormányzó vallomását arról, hogy miképpen fogadta Dreyfus a revíziót? Dreyfus neje levelet irt a férjének, a melyben kéri, hogy mindent, a mit védelmére fel tud hozni,

adjon elő. Dreyfus azt válaszolta, hogy nincs mit mondania, de egyébként sem emlékszik már semmire. Egy alkalommal azonban azt mondta az orvosnak:

— Ugy látszik attól tartanak, hogy családom közzé teszi az ismeretes inkriminált levelet s a német császár erről tudomást szerez. Nem félnek azonban attól, hogy ném két gyermekét magához véve elmegy a német császárhoz s tanácsot kér tőle?

Azután újból kijelentette Dreyfus, hogy a semmitőszék számára nincs mondanivalója.

Budapesti gabonátársaság.

Budapest, 1899. április 15.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilós	100 kilogr. ára		kilós	100 kilogr. ára		
		frttól	frtlig		frttól	frtlig	
Bánsági	6	76	9.30	9.40	80	9.80	9.95
Tiszavidéki	6	76	9.40	9.50	80	9.95	10.10
Pestvidéki	6	76	9.40	9.45	80	9.90	10.00
Bácskai	6	76	9.45	9.55	80	—	—
R o z s							
Roze	6	elsőrendű	70-72	7.40	7.60	7.20	7.40
„	6	másodrendű	—	7.25	7.40	7.00	7.15
„	6	takarmány	60-62	6.20	6.55	6.00	6.35
„	6	égetni való	62-64	6.60	7.40	6.40	7.20
„	6	sőrfőzésre való	64-66	7.60	8.40	7.60	8.40
Z a b	6	—	39-41	5.80	6.15	5.80	6.15
Tengeri	6	bánsági	—	4.45	4.45	4.45	4.45
„	6	másnemű	—	4.35	4.45	4.35	4.45

Határidő-üzlet.

Budapest, ápr. 15. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, az árak 5 krral estek. Kötetett:

Buza áprilisra	9 08— 9 10
„ májusra	8 86— 8 88
Rozs októberre	8 26— 8 28
„	7 45— 7 47
Zab áprilisra	5 75— 5 77
Tengeri májusra	4 48— 4 50

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

VASUT-ÜGYEK.

6443/99.

M. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Szegeden.

H i r d e t m é n y.

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége nyilvános ajánlati tárgyalást hirdet az oraviczai felvételi épületen eszközrendő átalakítási, a kibővítési munkák végrehajtása iránt.

A vonatkozó tervek, munka leírás, szerződési tervezet, pályázati feltételek és ajánlati minta Szegeden az üzletvezetőség pályafentartási osztályában és Oravicza állomáson az osztály-mérnökségnél a hivatalos órák alatt betekintheők.

Az ajánlatok legkésőbb 1899. évi április hó 25-én déli 12 óráig nyújtandók be az üzletvezetőség titkárságánál.

Az ajánlatok 50 kros, az ajánlat mellékletei ivenkint 15 kros bélyeggel ellátva lepecsételve következő felirással nyújtandók be: „Ajánlat az oraviczai felvételi épület átalakítására.“

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1899. évi április hó 24-én déli 12 óráig 200 frt, azaz kétszáz forint o. é. bánatpénz teendő le a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál akár készpénzben, akár állami betétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Szeged, 1899. évi április 3-án.

Az üzletvezetőség.

Utányomás nem díjaztatik.

SELYEM-BASZTRUHA 8 frt 65 krtól

egész 42 frt 75 krig egy teljes öltözékhez való szövet —

Tussors és Shantung

HENNEBERG G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállító).

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szín és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból Privát-fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállítva.

Minták posta fordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

(29/III-6.2)

Hirdetések.

2819. tkvi szám 1899.

363-1.1

Arverési hirdetmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagybecskereki takaré- és előleg-egylet mint részvénytársaság végrehajtónak Czvetkov Száva, Czvetkov Mladen, Czvetkov Joca és kkoru Czvetkov Zsiva nagybecskereki lakosok végrehajtást szenvedő elleni 1000 frt tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Nagybecskerek község 956. számú tkvben 1699., 1700. hrsz. alatt felvett 1020. ö. i. sz. ház 300 □-öl beltelekkel 752 frt, 3875/a. hrsz. a. felvett 400 □-öl üres hely 61 frt, 3875/b, 8369., 4434. hrsz. alatt felvett 500 □-öl üres hely 4 hold szántó, 600 □-öl pót-szántó 974 frt, 7996., 7997. hrszám alatt felvett 1 hold 100 □-öl szőlő 350 frt kikiáltási árban 1899. évi július hó 8-ik (nyolcadik) napjának d. e. 10 órájkor ezen kir. törvényszék tkvi helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni.

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is elvész adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 75 frt 20 kr., 97 frt 40 kr., 35 frt, 6 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött lethez letenni, vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. trvszék tkvi irattárában és a helybeli városi tanácsnál megtekinthetők.

Kelt Nagybecskereken, a kir. törvényszék tkvi hatóságánál, 1899. évi március hó 15-ik napján.

Dr. Selymessy,
kir. törvényszéki bíró.

Szécsányi kerületi hitelszövetkezet.

Meghívó.

A t. c. üzletrész-tulajdonosok a folyó hó 30-án délelőtt 11 órakor a község háza tanácsstermében tartandó

rendkívüli közgyűlésre

tiszteletteljesen meghívotnak.

Napirend:

1. Megnyitó a központi kiküldött által.
2. A szövetkezetnek átalakítása az 1898: 23. t. c. értelmében.
3. A szövetkezetnek belépése az orsz. központi hitelszövetkezetbe.
4. A tisztviselők, u. m. igazgatóság s felügyelő-bizottságnak újjászervezése.
5. Indítványok.

Kelt Torontál-Szécsányban, 1899. évi április hó 12-én.

Auer Mihály,
ig. jegyző.

Kathrein Miklós,
elnök-igazgató.

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Torontálvármegye zombolyai járás főszolgabírája.

3030. köz. szám 1899.

367 2.1

Árlejtési hirdetmény.

A zombolyai járási gyeptesteri telep felépítése 5461 frt 74 kr. előirányzott költséggel engedélyeztetvén, ezen munkálatok foganatosításának biztosítása céljából zárt ajánlati verseny-tárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok építésének elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó 10%, vagyis 546 frt 17 kr. bánatpénzzel, vagy elfogadható értékpapirral ellátott zárt ajánlatokat folyó évi április hó 26-ának d. e. 10 órájáig a zombolyai szolgabírói hivatalhoz annyival inkább adják be, mivel a későbbben érkezők figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó terv, költségvetés és építési feltételek alólírott szolgabírói hivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zsombolya, 1899. április 14.

Fóris József,
főszolgabíró.

Egy élénk forgalmu helyen levő

mosó- és
fényvasaló-intézet

más vállalat miatt olcsón eladó

Bővebb felvilágosítással szolgál.
e lap kiadóhivatala.

359-2.2

6278. ki. szám 1899.

365-2.2

Árlejtési hirdetmény.

Nagy-Becskek város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a honvédlaktanyában létesítendő vizgyűjtő-gödör elkészítési munkálatainak kiadása tekintetéből 1899. évi április hó 17-én d. e. 10 órakor a városházi II. tanácsnoki irodában árlejtés fog tartatni, melyre árlejtési szándékozók a 180 frt kikiáltási árának megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva, ezennel meghívotnak.

Az árlejtési költségvetés és terv a hivatalos órák alatt fenti irodában betekinthezők.

Nagy-Becskek, 1899. évi április hó 11-én.

Dr. Grandjean József,
polgármester.

Torontálvármegye csenei járás főszolgabírája.

1042. szám. 1899.

360-3.3

Pályázati hirdetmény.

A billédi községi állatorvosi állásra ezennel pályázatot nyitok.

Ezen állással következő javadalmazás van egybekötve:

Billéd község pénztárából évi 350 frt fizetés.

A billédi uradalom részéről évente 30 frt.

Billéd községben teljesítendő huszemle után körülbelül 160-170 frt évi jövedelem, végre 40 kr. nappali és 60 kr. éjjeli látogatási díjak.

Megjegyeztetik, hogy Billéd község igen nagy állatállományyal bír és a szomszédos nagy községekben állatorvos ninesen.

Mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtok szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi április hó 30-ig a csenei járás főszolgabírói hivatalához nyujtsák be.

Csenén, 1899. évi április hó 10-én.

Uzbasich Gáspár,
főszolgabíró.

Fontos házlásszonyok részére.

Valódi

BOROSTYÁNKŐ PADLÓFÉNYMÁZ

puha padlózatnak

tartós befényezésére különböző színekben, mely 2-3 óra alatt tökéletesen száraz, továbbá gyorsan száradó Spiritus padlófénymáz

4 színből puha padlózatnak azonnali száradás melletti befényezésére.

Schramm Kristóf

lakk- és fénymáz-gyárából

Bécs (Simmering), Majna mell. Offenbach, Berlin.

Alapították 1837.

Továbbá

mosható-románóz festékek elegáns színárnyalatban mindennemű hási szerek befényezésére, melyet bárki szakutodomány hiányában maga dolgozhat fel, alkalmas mosó szekrények, ajtók, ablakok, valamint falak besománczosására konyhában és fűdő-szobákban.

Copall butorlakk, Copallak belső használatra Damarlakk, Száritófirnisz, Polírlakk, Vaslakk és Brunna, mely utóbbi homályos butorokhoz használatos, ugyancsak a többi lakkfélék valamennyi iparágak részére.

Különlegesség: kocsigyárosok és kocsifényezők részére Kutschenlakk, Präparationslakk, Gestelllakk, Schließ- és Lazurlakk eredeti 1 kgrmos dobozokban.

Kapható: Haldegger Ödön, Prandell Bezsó, Schnitzler Lipót és Ambruster József kereskedésében Nagybecskereken.

18-15,12

Még minden résztvevő aratógépversenyen, ép úgy 1898. évi július hó 11-én Hódmezővásárhelyen is a két első díjjal aranyérmekkel lett kitüntetve.

MC CORMICK

a világ legrégebb arató- és fűkaszaló gépgyára Chicagóban.

Magyarországi kizárólagos vezérképviselősege:

BUDAPESTEN MÜLLER és WEISZ VI., Gyár-utca 66.

Ajánlják: a legmegbízhatóbb MC CORMICK „HUNGARIA“ kéveköto aratógépét, a legtökéletesebb MC CORMICK „DAISY“ marokrakó aratógépét és a legújabb s legjobb MC CORMICK „NEW 4.“ fűkaszalógépét.

Számos kitüntetés és elismerő levél igazolja

Legjobb a világon

és legkedveltebb

KÉVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK

és legkedveltebb

Legjobb a világon

Mc Cormick gyártmányu gépek bámulatos tökéletességét.

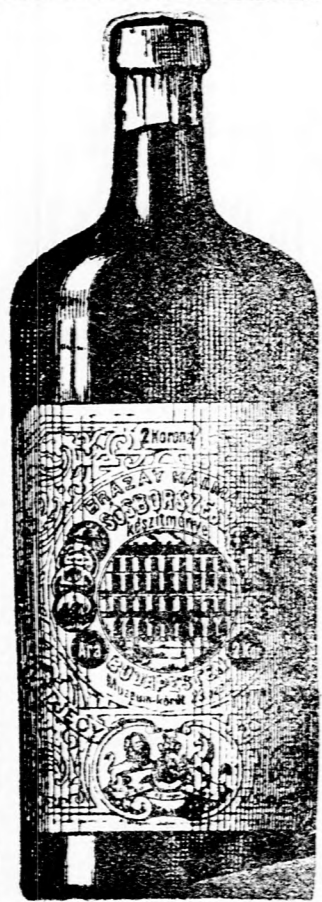
Gépeink nagy számban, a gazdák teljes megelégedésére az ország minden részén működésben vannak. (335-173)

HOFF maláta-

készítményei

gyengék és betegeknek.

<p>Hoff János maláta egészségi itala. Általános elgyengülésnél az alhasi szervek rendellenes működésénél, mell- és gyomorbántalmaknál, nemkülönben a lábadozóknak legjobban bevált és legjobb ízű erősítő szere. Egy palaczk ára 75 kr. — Öt palaczk bérmentve 3.75 kr. Tíz éve, vagy már régebb idő óta használom az On maláta egészségi sörét és egyéb maláta készítményeit. Ezek az egyedüli szerek, melyek feleslegnek visszaadták az egészséget. Béger, Bécs, Hofmühlgasse.</p>	<p>Hoff János sűrített maláta kivonata. Tüdőbajoknál, gégehurtnál, ugyanint idült köhögésnél; főleg a gyermekek légzési szerveinek megbetegedésénél a legjobb sikerrel alkalmaztatik. Ize nagyon kellemes. Egy üveg ára 1 frt. — Öt üveg bérmentve 5 frt. Maláta kivonattal készítményei valóban jó és hatásos szerek. Küldjön tehát ismét 5 üveg maláta kivonatot, 1 font maláta csokoládét és 1/2 zacskó maláta kivonattal mell cukorkát. Fischer G. órnagy Nagy-Várad.</p>	<p>Hoff János maláta egészségi esokoládéja. Gyengeségénél, vérszegénységénél, idegességénél, álmatlanságnál, étvágytalanságnál kitűnően bevált. Rendkívül jó ízű és tápláló. Gyenge gyermekek igen jó eredménnyel használják. Egy csomag ára 1 frt. Maláta csokoládéja a legkitűnőbb a mit ismerem. Ezen kellemes italt idült gyomor — illetve emésztési zavaroknál, sápkórúknál és általános gyengeségénél mindenkor jó eredménnyel alkalmazom. Dr. Böckel orvos, Triebel.</p>	<p>Hoff János maláta-kivonat mell cukorkái. Köhögésnél, rokedtségnél, elnyálkásodásnál, főleg tüdőhurtnál utóérhetlen hatása. A valódi maláta mellcukorkákat emésztési savar nélkül tetszés szerinti mennyiségben lehet használni. Egy doboz ára 10 kr., egy zacskó 50 kr. Csodálatos volt maláta kivonattal mellcukorkáinak hatása makacs köhögésem ellen. Zedlitz-Neustich lovag, Waldenberg. Gzokorkái felesleg köhögés és astmatikus bántalmam kitűnően segítettek. Busch plébános, Weiskirchen.</p>
<p>Raktár Nagy-Beeskereken: Moczkovcsák D., Kellner József, Erős és Halász. Benkovich gyógyszerészárban; Schnitzler Lipót, Zimmerer Antal, Árnauer, Schlesinger Gerson, csemege és fűszerkereskedésben. Magyarország kizárólagos főraktára: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12. Készítmények árjegyzékkel bérmentve és ingyen.</p>			

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósorszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kérek nyomatban saját házam külső alakját veszem fel, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

Általánosan elismert kitűnő háziszser, különösen a bedörzsölés, kenő-gyuró gyógymódnál (massage) igen jó hatása. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan ízt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszintén fejmosásra is, a hajdegek erősítésére, a fejkörpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 2 kor., egy kis üveg ára 1 kor.

Brézay Kálmán,
Budapest, IV., Muzeum-körút 23. sz.

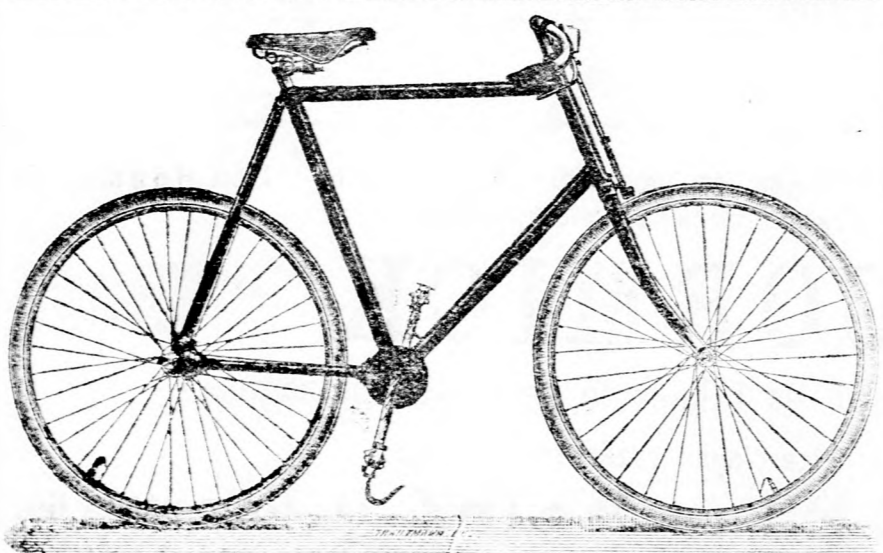
Kapható Nagy-Beeskereken: Ro'sa Béla, Haidegger Ödön, Weiterschan J., Prandell Rudolf, Keppich Sándor, Armbruster József, Konkoly L., Csada Károly, Zimmerer Antal, Fogyaszt. szöv., Torontái helyi érdekű vasutak fogy. szöv., Hajduschka Jenő, Schlesinger Gerson, Kadeiburger Lipót, Schnitzler Lipót, Szávis János, Schlesinger Sándor, Ro'sa Ignác, Nack Gyula, Kohn Tóbiás, Illiczy Daniló, Skripál Johanna, Schneller Gyula, Deixner Lipót.

Tavaszi kabátok leányok és hölgyeknek a legnagyobb választékban, a legolcsóbbtól a legfinomabbig Kovács Gedeonnál Nagy-Beeskereken.

273 b x 7

Kerékpározni

azonnal tanulhat mindenki a kitűnőnek bizonyult tanulási készüléken. Esés kizárva!

Csak elsőrendű kerékpárokat tartok raktáron, melyek a világpiacra és szakemberek által legjobb minőségűeknek elismertettek, u. m.: „Waffenrad“, „Styria“, „Helical-Premier“, „Graciosa“ (lánc nélküli, kitűnő minőség) és „Gritzer“.

Kerékpár-kellékek mindig raktáron. Javító műhely.

Novák J. C.,
Nagybeeskerek.

Tanítás naponta a versenypályán.

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ez a hámosos háziszser állentállt az 185 megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölőként alkalmaztatik közvényenél, oszáná, tagrendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készen van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbertékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., osász. és kir. udvari szállítók, RUDOLETADT (Thüringia).

Raktár: Benkovich Mihály gyógyszerész N.-Beeskerek. 8-40.29

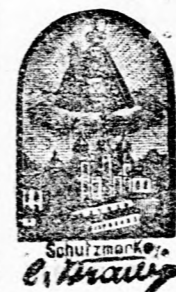
Méhészeknek fontos!

Az első magyar keresk. méhtelep kaptárak, méhészeti eszközök és szerszámokról szóló folyó évi árjegyzéke

megjelent és kívánatra mindenkinek ingyen és bérmentve megküldetik. (356-3.1)

Kühne Ferencz,
Budapest, I. ker., Atilla-utca.

Védjegy.

Mária-czelli Gyomorcsépppek

magyszerűen hatnak, gyomorbajoknál nélkülözhetetlen és általánosan ismert házi- és népszerű.

A gyomorbajok tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizos lehelet, felfújtság, savanyu felbőfőzés, hasmenés, gyomorgégés, felesleges nyálkiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörös, székülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejféjásnál, amennyiben ez a gyomortól származó gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, glikisták-, májbajok- és hámorholdáknál.

Említett bajoknál a Mária-czelli gyomorcsépppek évek óta kitűnőnek bizonyult, amit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

A védjegyet és aláírást tilososan tessék megtekinteni! Csak oly csépppeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brady) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

Kapható valamennyi gyógyszerárban.

Magyarországi Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12.

(20-22.18)